

Załącznik Nr 1 do uchwały
Nr/...../2019
Rady Gminy Banie Mazurskie
z dnia 2019r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
GMINY BANIE MAZURSKIE
NA ROK 2019**

I. Postanowienia ogólne

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów stanowi opis działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych na terenie Gminy Banie Mazurskie w 2019 roku.

Program wpisuje się w cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Banie Mazurskie do 2020 roku – cel główny: wzrost zaradności życiowej mieszkańców, cel operacyjny: ograniczenie występujących patologii. Program w swej konstrukcji merytorycznej jest utożsamiany z założeniami Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz z Narodowym Programem Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

II. Diagnoza

Nasza gmina liczyła na koniec 2018r. - 3836 mieszkańców (3202 powyżej 18 roku życia i 634 do 18 roku życia). Przyjmuje się szacunkowe dane statystyczne wyłonione na podstawie badań ogólnokrajowych, że około 3% społeczności jest uzależniona od alkoholu. Przepuszczalna liczba osób uzależnionych w naszej gminie oscyluje w granicach 115 osób. Z badań wynika, że dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika stanowią około 5% populacji, zatem w naszej gminie jest ich około 191 osób. Przyjmuje się, że dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym stanowią również 5% populacji, zatem w naszej gminie w rodzinach z problemem alkoholowym wychowuje się około 191 dzieci. Przeprowadzone badania w kraju pokazały, że osoby spożywające alkohol w sposób szkodliwy dla siebie i dla otoczenia stanowią prawie 10-13% populacji, a zatem szacuje się, że w Baniach Mazurskich jest około 383- 498 osób. Wiele osób uwikłanych jest w przemoc domową, która w około 85 % jest związana z używaniem alkoholu (dane krajowe).

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpływały wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego. Jeden wniosek skierowano do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dwie osoby podjęły leczenie dobrowolnie.

Na podstawie art. 12 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (Dz. U z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.) na terenie Gminy Banie Mazurskie Rada Gminy Uchwałą Nr XL/219/2018 z dnia 31 lipca 2018 roku w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Gminy Banie Mazurskie miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych ustaliła:

Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

- 1) o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa w wysokości **25**,
- 2) o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) w wysokości **20**,
- 3) o zawartości powyżej 18 % w wysokości **15**. w tym:
 - a) **liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:**
 - o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo na **7**,
 - o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) na **5**,
 - o zawartości powyżej 18 % na **5**,

b) liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

- o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo na **18**,
- o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) na **15**,
- o zawartości powyżej 18 % na **10**.

Edukacja szkolna w gminie Banie Mazurskie realizowana jest w 2 przedszkolach, 2 szkołach podstawowych oraz w gimnazjum.

III. Cele gminnego programu

- Zmniejszenie rozmiarów istniejących problemów dotyczących uzależnienia od alkoholu.
- Zmniejszenie indywidualnych zagrożeń psychospołecznych i ekonomicznych wynikających z nadużywania alkoholu.
- Zapobieganie powstawaniu nowych problemów dotyczących uzależnień na terenie gminy.
- Zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego oraz społecznego.

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006r. (Dz.U. z 2012r. , poz. 1169), oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

IV. Zadania gminnego programu

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

- 1) Współpraca z oddziałami detoksykacyjnymi oraz placówkami ambulatoryjnego i stacjonarnego leczenia odwykowego.
- 2) Kontynuowanie działalności gminnego punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, ich rodzin i ofiar przemocy.
- 3) Pomoc osobom uzależnionym w szybkim podjęciu leczenia (kierowanie, edukacja, wspieranie psychologiczne, porady prawne, praca socjalna)
- 4) Informowanie społeczności o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie terapii oraz najbliższych placówkach zajmujących się leczeniem osób uzależnionych.
- 5) Inne zadania mające wpływ na zwiększenie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej, wynikłe w trakcie roku.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

- 1) Psychoedukacja i zwiększanie kompetencji wychowawczych rodziców – zajęcia psychoedukacyjne.
- 2) Poradnictwo prawne, psychologiczne, terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc w punkcie konsultacyjnym.
- 3) Motywowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach edukacyjno- korekcyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
- 4) Doskonalenie gminnego systemu wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami

zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną, psychologiczną i inną.

- 5) Wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego rozwiązującego problemy w rodzinie wynikające z uzależnień oraz przemocy domowej.
- 6) Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego, wstępne motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz kierowanie do biegłych na badania w przedmiocie uzależnienia.
- 7) Wspieranie realizacji programów profilaktycznych.

Realizacja w/w zadań będzie się odbywać z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.

3. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 1) Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
- 2) Uwzględnianie, w programach nauczania w szkołach, wiedzy o szkodliwości picia alkoholu.
- 3) Wyposażenie w materiały informacyjno edukacyjne placówek i urzędów (plakaty, ulotki, broszury o tematyce uzależnień i przemocy).
- 4) Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- 5) Organizowanie kampanii edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.
- 6) Szkolenie Kadr:
 - a) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym zakresie przeciwdziałanie przemocy rodzinie,
 - b) kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie (wczesne rozpoznanie i krótka interwencja),
 - c) rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień,
 - d) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
- 7) Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.
- 8) Realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych, socjoterapeutycznych, kampanii i imprez sportowych, edukacyjno – szkoleniowych, organizowanie różnego typu przedsięwzięć np. Młodzieżowe Grupy Wsparcia, organizowanie klubów ze specjalnym programem terapeutyczno – rozwojowym, oraz programem profilaktycznym, konkursów, spektakli, masowych imprez profilaktycznych i innych działań wspierających wychowanie w trzeźwości).

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- 1) Współdziałanie z kościołem katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 2) Wspieranie działalności kuratorów sądowych wykonujących nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.
- 3) Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi i samopomocowymi zajmującymi się statutowo profilaktyką problemów alkoholowych.
- 4) Współpraca i wspieranie inicjatyw instytucji statutowo działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
- 5) Kącik prawny.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

- 1) Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi w punktach sprzedaży w przedmiocie przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności dot. sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym, łamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych, przy współudziale ustawowo uprawnionych organów (np. policja).
- 2) Kontynuacja działań wynikających z realizacji uchwał Rady Gminy dotyczących szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.
- 3) Podejmowanie działań interwencyjnych w stosunku do osób łamiących przepisy ustawy – wnioskowanie o cofnięcie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego.

V. Podmioty umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej na terenie Gminy Banie Mazurskie

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 3) Gminna Biblioteka Publiczna.
- 4) Szkoły Podstawowe i Gimnazjum na terenie gminy.
- 5) Gminny Ośrodek Kultury i Promocji.
- 6) Inne instytucje i stowarzyszenia.

VI. Źródła finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Źródłem finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Plan wpływów z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych na rok

2019 wynosi 55 000,00 zł.

Plan wydatków na rok 2019 związanych z realizacją programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wynosi 41 640,00 zł, w tym:

1. **Kontynuacja działalności punktu konsultacyjnego (pomoc psychologiczna, terapeutyczna i prawna) oraz wynagrodzenia dla członków GKRPA w Baniach Mazurskich (85154-4170)**

koszt realizacji - 22 320,00 zł

realizator - psycholog, prawnik, instruktor terapii uzależnień

termin realizacji - 18 godzin w miesiącu przez 12 m-cy

2. **Dofinansowanie programów profilaktycznych (85154-2360)**

koszt realizacji - 8 400,00 zł

realizator instytucje i stowarzyszenia

termin realizacji - styczeń - grudzień

3. **Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, poradników, ulotek, programów edukacyjnych, prenumerata czasopism) - 700,00 zł (85154-4210)**

4. **Oplaty za orzecznictwo w przedmiocie uzależnienia i zakup pozostałych usług: organizacja lokalnych kampanii edukacyjnych, działania profilaktyczno – edukacyjne, zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców - 8 920,00 zł (85154-4300)**

5. **Szkolenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zwrot kosztów podróży członków GKRPA - 2 000,00 zł (85154-4410)**

VII. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom komisji przysługuje miesięczne wynagrodzenie w formie ryczałtu w wysokości **100, 00** złotych (brutto) za udział w realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W przypadku, gdy w miesiącu nie odbędzie się, co najmniej jedno posiedzenie ryczałt nie przysługuje.
2. Podstawą wypłaty ryczałtu jest lista obecności podpisana przez członka komisji i potwierdzona przez przewodniczącego komisji.
3. Członkom komisji przysługuje zwrot kosztów podróży służbowych środkami komunikacji publicznej lub za użycie samochodu prywatnego związanego z działalnością komisji.
4. Podstawą wypłacenia zwrotu kosztów podróży jest potwierdzona i rozliczona delegacja służbowa podpisana przez Pełnomocnika ds. realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii lub podpisana przez co najmniej dwóch członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VIII. Uwagi końcowe

Aby ustrzec młodą osobę przed uzależnieniem należy prowadzić racjonalną i dobrze zorganizowaną profilaktykę. Pierwszym źródłem informacji na temat alkoholu powinni być rodzice. Dlatego też powinno się organizować dla nich zajęcia wyposażające ich w wiedzę na temat alkoholizmu oraz sposobów rozmawiania ze swoimi dziećmi. Główny ciężar organizowania zajęć profilaktycznych w szkole spoczywa na pedagogu szkolnym. Nauczyciele, księża czy katecheci powinni wykazywać się, co najmniej elementarną wiedzą na temat uzależnienia oraz umiejętnością rozpoznawania zażywania przez dzieci i młodzież alkoholu. Najlepsze efekty edukacyjne osiąga się w pracy metodami aktywnymi.

Oddziaływania profilaktyczne i interwencyjne nie powinny być akcjami sporadycznymi, lecz systematycznym działaniem. Zapobieganie w ramach profilaktyki szkolnej winno koncentrować się na psychoedukacji (edukacja zdrowotna z programami profilaktycznymi) oraz psychokorekcji i terapii adresowanej do młodzieży i rodzin zagrożonych uzależnieniem. Skutecznej profilaktyki i interwencji kryzysowej nie sposób realizować bez współpracy rodziców, szkoły, kościoła, policji, Punktu konsultacyjnego i Zespołu interdyscyplinarnego. Dzięki tej współpracy osoby uzależnione lub pijące alkohol szkodliwie dla siebie i dla otoczenia mogłyby znaleźć fachową pomoc i wsparcie.

